

SEEMANŮV DENÍK III.

PRVNÍ OFICIÁLNĚ ČERNOBÍLÝ ZPRAVODAJ FESTIVALU THEATRUM KUKS

25. SRPNA 2017 | BAROKO DELL'ARTE

APOLOGIE REDAKCE Z REDAKCE

INTERMEZZO V SUKNI | RACHEL DUCHKOVÁ

Milý čtenáři,

v ruce třímáš třetí číslo festivalového zpravodaje, který pro Tebe sleduje dění zásadní i nepodstatné, nízké i vysoké, úsměvné i závažné. Zkrátka hezky barokně kontrastní. Kosý pohled na čtenáře, který se již pár chvil po otevření Seemanova deníku u snídaně směje nebo culí, dává naší práci smysl a nám chuť vymodlit další číslo. I proto je nám líto, že občas na některé projevy přízně nezvládáme reagovat tak pohotově, jak bychom si přáli. Chceme to tedy napravit touto cestou, protože bychom neradi zanechali dojem neúcty a nevděku, nechajíce laskavé dotazy bez odezvy.

Proto prosíme věz, že:

1. Potkáš-li nás kolem deváté ráno ve sprchách či v půl desáté na snídani, pak ne – pořád ještě jsme nešli spát. A ano, ještě jedeme nonstop.
2. Ťukáš-li nám ve tři ráno na okno, abychom šli pít, pak ano – stoprocentně taky „ještě furt ťukáme“. A ne, nebude to za chvíli hotové.

3. Zdravíme-li Tě ve tři odpoledne „dobré ráno“, pak ano – vážně jsme doted' spali.
4. Jsme-li zmateni ohledně data či dne v týdnu, bud' shovívavý – už od úterka máme jeden dlouhý, rozmazaný den.
5. Ptáš-li se, zda víme, jak jsi už unavený, pak ne – netušíme. A pravděpodobně nám nedojde, že otázka je řečnická.
6. Ptáš-li se, jestli nás to pořád ještě baví, pak ano – pořád nás to baví!

Na vysvětlenou bychom se s Tebou, věrný čtenáři, rádi podělili o zkušenosti, k nimž jsme nechtěně a nečekaně došli. První věcí, kterou můžeš po příjezdu zjistit je, že nemáš grafiku. Nejhorší hrubky dělá korektorka, pokud nejde o *soiré*. Pokud v pět ráno ještě nepřišly fotky, už na ně nečekej. Na chyby a překlepy Tě po třech vlastních čteních upozorní tiskař, až když odnášíš osmdesát výtisků. V průběhu dne Tě na ně upozorní ještě několik dalších lidí. Když máš pocit, že je nejhůř, objeví se Dobroděj, který Tě nezištně pozve na večeři. Kolem šesté ráno prochladneš, bez ohledu na okolní teplotu a počet přítomných mozkomorů.

Kolem půl desáté dopoledne propadneš depresi, bez ohledu na počet sežraných sušenek a přítomných mozkomorů. A nakonec: až uvidíš, že to někdo vážně čte, ještě rád do toho všechno půjdeš znova.

POD MOSTEM S NADHLEDEM

INTERMEZZO V KALHOTÁCH | VOJTECH FRANK

Přispěchav s dvoudenním zpožděním splnit svou misi hudebního redaktora, byl jsem záhy konfrontován s úlohou napsat zprávu o jednom pro všechny příjemném, ač nehudebním překvapení. Už tak nabity večerní program doplnila spontánní návštěva Evy Turnové. Bývalá členka *Plastic People of the Universe* nás seznámila se svými sloupky reflektujícími příliš reálné i sotva reálné příběhy z vlastního života. V útulné, romantické atmosféře podmostní bibliotheky se svěřovalo, otvíralo, červenalo, sbližovalo, smálo, vzpomínalo, přemýšlelo a usmívalo díky humorným postřehům ženy, která hraje na basu (*a hned tu máš tu hudbu, Vojtěchu, pozn. red.*) – a byl to vpravdě katalyzátor! Díky Kuksu za to, že otevírá náruč všem poustevníkům a že nás otevírá jednoho druhému.

REJ MASEK, 23/08/2017 // FOTO: PAVEL VESELÝ

PROGRAM DĚNÍ DNE TOHOTO PŘEDESTÍRAJÍCÍ A VŠELIKÉ JINÉ INFORMACE DOPLŇUJÍCÍ ANEB DO KAPSY PRŮVODCE NÁVŠTĚVNÍKŮV PO ZJEVECH NA BAROKNÍM FESTIVALU ROZTODIVNÝCH

LÁKADLO | RACHEL DUCHKOVÁ

Dnes, dne 25. srpna 2017, nejprve cesta poučná nesmírně čeká na diváka věrného, neb v Hradišti Chroustníkově, kde hrad hoden navštívení skví se, uzřeti možno bude nejen krásy jeho, ale i další z inscenací geissleřích, kterážto *Malé příběhy velkého hraběte* se zove. Vhodna pro panney a jinochy od šestého léta stáří jest, však ne tolíko pro osoby s možností pohybu sníženou! Výlet ten započne o půl druhé odjezdem autobusu festivalového, kterýžto ze zastávky Kuks parkoviště vyrážeti bude a s návratem včasným kolem odpolední hodiny šestnácté počítáno jest. Pak o hodině sedmnácté dílna uměnných věd land artových Abbého Libanského bude jest se představovat vernisáží, kteráž na mostě kukském k vidění volna bude.

O půlhodinu poté diskuse o baroku proběhne poučená, a to v prostorách bibliotheky pod mostu obloukem. Studio dell'arte pak o hodině půlsedmé bude v Divadle Maštal příběh to přeslavný o *Faustusovi* doktóru předváděti, robatům od deseti let věku příhodný. Pak v refektáři hospitálu uzříti možno bude presentáci dílny hudební, kteroužto pod svým bystrozrakem Ondřej Macek vésti ráčil a *Zpíváme jako Bioni* nazvat ji shledal.

V hodině jednadvacáté započne pak dílo nevidané, kteréžto po osm hodin délky trvati má a teprva za kuropění v rozbřesku čase končiti se bude. *Drobty nebeského chleba* dílo to jméno nese, kteréžto KALD DAMU, soubor to studia věd uměnných účastný, předváděti jme se. V sklepeních tajemných Rentzova muzea barokního tisku div ten bude se díti, pročež pouhých dvanáct míst možno bude diváku odvážnému vyhraditi. Poslední pak o půl desáté dílo viděti možno bude jest v hospitálu Kuks lapidáriu, kde Ensemble Damian ujmě se kus *Karel Müller – Il natal di Giove* hráti. Počasí zůstati i nadále má skvostno, kolem pětadvaceti stupňů za slunce září polojasných.

PREMIÉRA „V BORŮVČÍ“, 23/08/2017 // FOTO: PAVEL VESELÝ

**LOUTKY V RUCE, LOUTKY V TĚLE,
LOUTKY VE STANU, VŠICHNI JSTE
LOUTKY, TEDY
ZASRANEJZKURVENEJSVĚT, FLEK,
ŠPÍNA, MLUVÍCÍ KŮŇ A RYTÍŘ Z KUKSU
ANEBO PROSTĚ PAJÁN NEBO POSTŘEH,
BYŤ TO MĚLA BÝT REPORTÁŽ ČI CO
A CO DÍLNY? MAJÍ SI KDE... | VOJTECH VÁVRA**

Dovolte mi na začátek takovou neurčitou profesní introspeku. Pedantský přístup k festivalovému zpravodajování bývá – ač to někoho může překvapit – nevyhnutelný. Většinou je dokonce velká úleva mít osnovu pro naše žití vezdejší, vědět, jestli jít doleva, doprava, rovně, dozadu, pozadu... vědět, na co se koho kdy a kde ptát a tušit, jakou zhruba dostaneme odpověď – a to ať už si osnovu načrtneme sami, nebo je nám předepsána (například šéfredaktorem). Je prostě fajn mít připravené otázky, diktafon a zápisníček a číhat na vyvoleného lektora s hysterickou nedočkovostí fanynky Ryana Goslinga.

Nojo, jenomže já dostal za úkol podat zprávu o loutkoherecké dílně **Matiji Solce**. Já vám nevím. Já se fakt snažil. Otázky a zápisníček jsem si připravil, diktafon nažhavil. Dokonce jsem se na to všechno zkusil i malinko dospat. A když jsem se potom přiblížil festivalovému šapitó, zápisníček ztěžknul jak nepálená cihla ve vodě a diktafon se vybil jak králíček Duracell, jemuž ze zadnice zrovna vytáhl čarovné tužkovky.

Těžko hledat diagnózu toho všeho. Úcta k člověku, schopnému té nejpreciznější motorické drobnokresby každé své loutky? K člověku, který divadlo dělá, ale vlastně jím (míněno divadlem) tak trochu i sám je? K někomu tak muzicky nadanému, že z toho jde strach?

No nic. Měla to být reportáž. Nebo rozhovor. Není to zatím nic než paján. A tak než Matiju Solceho přechválím (a to se nemá, i když je to v tomto případě nabíledni a nepochybně se tomu tak úplně nevyhnou), raději přestanu a o dílně *Loutky v ruce*, prvním díle včerejsí, řekněme, „slovinské epopeje“, pohovořím snad zběžně, jednoduše – pohledem diváka.

Je pozoruhodné, jak se s Matijou vyrovnaly rozdíly mezi účastníky jeho dílny. Někteří jsou studujícími loutkoherci, jiní ne. Všichni však zřejmě nasáli tentýž

lektvar jakési řízené anarchie, nicméně velice soustředěné a technicky piplané. O základních klišé každodenního života – lásce, zradě, smrti, alkoholu a žebravých komediantech – s nepodbízivým, brutálním humorem, s tempem nevyrovnaným, o to dramatičejší. Nebylo to pro každého, ale pro mě tedy ano. A dostali jsme i rychlokurz ve fázování, víno a (*ti odvážní – tedy já, pozn. red.*) panáka slivovice!

Surreálný humor mikrosituací, jehož osou je primárně smrt a Smrtka a jak jí utéct a jak se to obvykle nikdy nepodaří, korunovaný příjezdem nezletilého Rytíře von Kuks na němém mluvícím koni, to vše za doprovodu akordeonu... zní to šíleně, že? Naprostý blábol. A ono to přitom všechno zapadá jedno do druhého, ono to tiká jako hodinky (ne švýcarské, nýbrž ty nejlepší – slovinské), a to v nějakém delirickém, imaginárním časovém pásmu.

Velmi rychle po zběžném seznámení se s Matijou Solcem a jeho zvláštní, slovy těžko postihnutevnou, komediantsky roztržitou a nevypočitatelně vřelou povahou jsem si uvědomil, že upřímnější než otázky typu „A jak ses dostal k loutkoherectví?“ bude vypsat se z prvotní fascinace člověkem, který mě svou povahou znejišťuje, dojímá, znervózňuje i královsky baví.

A aby tento postřeh – či co to vlastně píši – nebyl tak úplně jednostranně nezáživný, přestanu se spisováním zde. Vzápětí se však pročtete k Divadelnímu kukátku, které ostří na dvě Matijovy inscenace, jež včera večer představil. Podtitul tohoto čísla dal by se zřejmě překřít na „Číslo Slovincovo.“ Jen tak se ho nezbavíme.
Díky bohu!

FOTO: JIŘÍ KOTTAS

STAROČESKÁ DROBNIČKA V SUKNI

ANEB KDYŽ MI TO TU PÁNOVÉ PŘIZVEDNETE, UVIDÍTE DIVADÝLKO!

DIVADELNÍ KUKÁTKO | LUKÁŠ KRÍŽEK

Je tomu chvilénka, co jsem o děvčicách z Jaroměře psal z letošního Hronova. Je tomu o krapet dlhší chvilénka, co jsem o nich psal i z letošní Šramkovy Sobotky, kam dovezly veleúspěšnou *Ušubranou* a já tak mohl napsat svůj nejsprostší text vůbec (leč to bylo dáno i tématem daného čísla zpravodaje). A teď je tu mám potřetí, pro změnu na Kuksu, kde je stále krásno a kam soubor jezdí snad už dekádu. Celý dnešní den, ačkoliv jeho „podtitul“ hlásá *baroko dell'arte*, nese se v duchu loutkovém. Abych však byl přesný (a neutíkal myšlenkami k vynikajícímu Matijovi Solcemu), má se to s těmi jaroměřickými pro včerejšek takto: **Kateřina Prášilová, Kolegium hraběte Šporka, ZUŠ Jaroměř – Tkadleček: Hádka milence s Neštěstím.** Tudiž tentokrát vlastně byla děvčica jen jedna, přičemž nám na Jezuitské scéně s lehkostí a přirozeností vyjivila *baroko jak vyšité* z počátku 15. století. Volně tak navazujíc na poetiku předešlou, aneb: děláme staré věci, ale „nově“.

S bytostně divadelním nápadem a veškerým – pro daný žánr vhodným – uchopením.

Text, či mým oblíbeným slovem – drobnička, vypráví o milenci-Tkadlečkovi a jeho sporu s Neštěstím. To je zde výrazně personifikovanou (ve smyslu Tkadlečkova druhého já, pokušitelsky-mefistofelsky čertovského – to aby těch asociací a přívlastků nebylo málo) alegorií, která navíc způsobila nevěru jeho milé. Pohotová rčení i citace či snad parafráze (pseudo)intelektuálních autorů či jiných velikánů, snaží se vyřešit Tkadlečkovo dilema mezi štěstím (klidně sebevražda, jakožto východisko) a neštěstím (zhrzená láska), zamýšlejí se nad vztahem vždy bouřlivým, mezi rozumem a citem.

Kateřina Prášilová přesně rozvíjí potřebnou interpretaci, činí vyprávění jednoduchým až prostinkým, a přesto divadelně pestrým. Nechá si vykasati sukénku, poodhalí nožky a v jevišti vzniklému z vlastního kusu oděvu pak ovládá loutky i případné rekvizity. Ona jaroměřická, na míru všemu (vy)stylizovaná, (ne)vinná laškovnost a pečlivá obezřetnost co do převodu „starého“ na (do jisté míry) „současné“ si mě prostě opět divácky – a to je téměř nejdůležitější kritérium – získaly.

FOTO: JIŘÍ KOTTAS

SLOVINSKÁ EPOPEJ Č. 2 A 3

ANEB DIVADLO S VELKÝM D

DIVADELNÍ KUKÁTKO | VOJTĚCH VÁVRA

Máte v zadku až po loket vraženou ruku! Všichni jak tu sedíte! A zkuste si ji vyrvat, schválně jak skončíte, schválně jak se udržíte na nohou! Schválně kde vás najdou pohozené... a přitom jste byli hvězdou večera! Cha chá!

Vedle prezentace dílny *Loutky v ruce* je druhá kapitola „slovinské epopeje“, totiž *Happy Bones* Matiji Solceho snad nejvýstižnější definicí pojmu tragikomedie. Inscenace je lekcí „Smrt hrou“. Vedle toho však dostáváme nádavkem i něžně brutální a brutálně něžnou studii na téma „co je nad námi“, „co je v nás“, případně „čí že to ruku máme narvanou v zadnici, co za nás ta ruka dělá a co to udělá, když se té ruky zbavíme“. Jinými slovy „jak si lze taky představit sebevraždu“, kterou inscenace začíná i končí. Ocitáme se v limbu, v předsálí smrti, v nanosekundě mezi stisknutím spouště a exitem jistého nejmenovaného loutkoherce. V momentě, kdy již nic není podstatné – a tak se kosti zvířat i lidí zbůhdarma proměňují ve zvířata jiná, ve tváře a hlasy odkudsi.

Jako by onomu nešťastnému loutkoherci proběhl před očima celý život. Život bizarní, strhující, dojemný a neskutečně vtipný.

Matija Solce vede své loutky s takovou lehkostí, že se zcela zpřetrhávají nitky mezi objektem a vodičem. Mnohdy mám dojem, že se necházá vést svou loutkou. Pohybová bravura nestačí – má také obrovský hlasový rejstřík a talent rychlého *střihu*. Postavy – kosti, kůstky, prsty, dlaně – jsou čitelné od prvního nádechu, od prvního škubnutí, od nejmenšího záhvěvu vodičovy ruky a střídají se rychleji než v akčním filmu. Divácky vděčnými scénami si Matija omotal diváky kolem prstu a rázem si s nimi mohl dělat, co chtěl. Stal se naším vodičem a my jsme souhlasili. Náhle zmanipulování a manipulování, náhle zbaveni svobody, a to za potlesku a bouřlivého smíchu. „Všichni jste loutky!“

A o smrti znova v bleděmodrém: třetí část „slovinské epopeje“ byla malým překvapením včerejšího dne. Přidaný pozdně večerní *Život pod psa*. Zde dovádí Matija Solce své herectví k dokonalosti – k vodičské, hlasové a dramaturgicko-režijní bravuře se přidává ještě nadání hudební a ruchové.

Dášeněk na jevišti jsem neviděl mnoho, ale tato, „solceovsky“ bizarní až delirická, dojemná ale pozorně se vyhýbající klišé a citovému vydírání (což může zvolený materiál snadno přivodit), patří k nejlepším, nejhľubším a nejsilnějším. Krom toho je nejvýpravnějším dílem celé pomyslné trilogie – co do objektů-loutek, hudebního doprovodu atd.

Nejvíce budu patrně vzpomínat na *Happy Bones* pro filosofickou hloubku i šíři, emocionální sílu, perfektní fázování a umístění jevištátka před krucifix v hloubi šporkovské hrobky, *Život pod psa* perfektně a efektně zakončil tematický oblouk, který započal již odpoledne: smrt zlehčená, kabaretní, snad i vulgární a velmi komická – smrt jako filosofický problém, poslední věci člověka, determinace, manipulace – život a smrt, přátelství a smrt blízkého.

Ačkoliv byl Matija večer již opravdu unavený, dokázal rozpohybovat rytmicky precizní, přitom již příjemně uvolněnou show s neskutečně silným závěrem, o jehož nahodilosti pochybuji. Karel Čapek zemřel a umělec odchází pryč, následován svým skutečným psem Fridou.

Bylo to mé první bližší setkání s jedním z nejtalentovanějších loutkářů současnosti – minimálně v kontextu střední Evropy. Ze šapító jsem odcházel s pocitem, že jsem se setkal s někým, kdo zcela a bezezbytku pochopil, v čem spočívá síla divadla. Že jsem měl možnost spatřit moderní loutkové divadlo v té nejintenzivnější, nejcistší a nejkoncentrovanější formě.

Děkuji.

TI, KDO ZA TO MŮŽOU...

SEEMANŮV ANSÁMBL | VOJTEČH FRANK

Kdo vlastně jsi?

To je různý... Ve dne student hudební vědy a rusistiky, večer student hudební vědy a v noci student. Ne, přijde mi, že člověka definují věci, které má rád. Barokní hudba, vůně spáleného uhlí, Tolstoj, modrá, feminismus, ovocné dorty, hrani v orchestru, Plzeň, probuzení se brzy ráno a následné usnutí, lotyština a číslo 8 (to je takové nekonečno stojící nohami na zemi).

Jsi BABA nebo ROCKER?

Jsem kROCK od toho být naBAžen těmihle otázkami.

Co je podle Tebe baroko?

Ted' vážně. Když hraju baroko (příležitostně si zahraju baroko na housle), mám pocit obrovské svobody a volnosti. Baroko se v člověku dotýká nejhlubších, základních citů. Baroko je nad mé racionální chápání, a přitom je v něm esence lidství. Modrá nebeská klenba a slzy kanoucí na hrubé pytlovinové šaty.

REJ MASEK

BAROKNÍ KECÁTKO | TVOJE BÁBA JE PANTALONE!

Třetí číslo zpravodaje jsme vytvořili na Koksu.

Vojtěch Frank, hudební redaktor, přeci jen dorazil.

Celá redakce se zatím o baroku dozvěděla zbla.

Celá redakce si není jistá, zdali miluje víc Matiju Solceho nebo jeho pandu.

Celá redakce má sice jednu Rachel, jednoho Lukáše, ale zato hned dva Vojtěchy!

Pokud čtete poctivě všechny zpravodaje, jistě už chápete náš vysoce sofistikovaný humor na pokračování.

Podle dětí-návštěvníků je prý mezi Braunovými sochami mozkomor. To by vysvětlovalo to počasí.

A tenhle lazzi znáte? Přijde Mirek Donutil do Národního a ptá se: „Nenechal jsem si tady pudlika?“
#jediný_dell_arte_co_znáš_vole

Jistá E. D. zde prý přišla o věneček. Naštěstí má ještě dva náhradní.

Čaj s krtečkem a pivo je nejlepší kombinace k snídani.

Kopírka, z níž vylezlo toto číslo zpravodaje, automaticky skládá listy papíru s takovou vehemencí, že se rozhodla složit i rozsáhlé barokní oratorium.

Máte-li pocit, že vidíte v areálu hospitálu poletovat netopýra, čelíte vážné hrozbě uhranutí. Nejjistější obranou je postavit se na levou nohu čelem k jihu, levou dlaní opisovat kruhy v oblasti žaludku, pravou si kreslit rovnoramenný trojúhelník na čelo a zpívat co nejprocítěněji *Sladké mámení* Heleny Vondráčkové.

Errata pro předchozí čísla: doplňte si sami, haha!

Vtip večera: Víte, kolik psychologů je potřeba k zašroubování žárovky? Jeden. Ale žárovka se musí chtít změnit.

THEATRUM KUKS 2017

BAROKO, JAK JEJ
NEČEKÁTE
23.—27. 8. 2017

UMĚLECKÉ DÍLNY 21.—25. 8. 2017

Loutkoherecká | Land artová | Hudební

Kde? hospitál Kuks | Za kolik? 2950 Kč | Co za to? ubytování po celý čas festivalu (až do neděle 27. 8.) v hospitálu Kuks, volný vstup na veškerá představení festivalu

LOUTKY V RUCE

Loutkoherecká dílna Matiji Solcheho.

Loutkoherecká dílna pro zkušené, méně zkušené i zcela nepošibené loutkáře | Pulcinella a Smrt

HARLEKÝN, NEBO KNIHA? POJĎ S TÍM VEN!

Land artová dílna Abbé Libanskeho.

Tvorba soch Harlekýnů z knih a instalace na kukský most | práce s lokálním tématem i historickým motivem

ZPÍVEJ JAKO BIONI!

Hudební dílna Ondřeje Macka.

Nastudování a provedení Bioniho kantát v současné interpretaci | seznámení se základními principy interpretace italské hudby 18. století

Kapacita jedné dílny je 10 účastníků.

THEATRUM-KUKS.CZ

JSME V SÍTÍCH

Festival se koná pod záštitou hejtmana Královéhradeckého kraje a starosty města Lysá nad Labem.

Děkujeme obci Choustníkovo Hradiště, festivalu Moravský parnas J. G. Gettnera a bývalé sýpce v Heřmanicích.

ZA FINANČNÍ PODPORY

Ministerstvo kultury ČR

PARTNEŘI

MEDIÁLNÍ PARTNEŘI

ZA PODPORU

